

Vpliv ukrepov ZIS na poslovanje Predilnice Litija

Bistvena so tri področja ukrepov:

- 1. Zmanjševanje skupne in splošne porabe:**
 - indeksiranje OD 239% 232, 219 — realni OD je za 5% nižji
 - programirana inflacija 96%

— zmanjšanje emisije denarja
— realno gibanje obrestnih mer glede na stopnjo gibanja inflacije

— tolikokrat proklamirano zmanjševanje obremenitve gospodarstva se z novimi ukrepi ne uresničuje
— družbene dajatve se ne

zmanjšujejo, temveč se povečujejo hitreje kot je rast dohodka.

- 2. Devizno poslovanje:**
 - reprogramiranje dolgov na daljši rok
 - najetje novih tujih kreditov 1.200.000.000 — 1.400.000.000 \$

— interventni uvoz v vrednosti 400 milj. \$ široke potrošnje kot protiutež domačemu blagu z visokimi cenami

— režimi uvoza ostajajo K, LB, LBO, D. Uvoz se lahko izvrši na osnovi pridobitve predhodnih pravic

— uvedba deviznega trga glede na ponudbo in povpraševanje po devizah na jugoslovanskem trgu

— devalvacija dinarja in tekoče prilagajanje vrednosti tujih valut glede na gibanje inflacije — ukrep za pospešitev izvoza — s 4. 6. 1988 35% večja vrednost USA \$ kot pred mesecem dni

— zmanjšanje izvoznih premij

— uvozne dajatve, takse in carine ostajajo nespremenjene in se nominalno bistveno povečujejo

(Dalje na 2. strani)

V tej številki

- Razmišljamo o kvaliteti naše preje
- Republiško in zvezno tekmovanje tekstilnih delavcev
- Utrinek z ekskurzije v Pazinki
- Osebni dohodki po določilih novega interventnega zakona
- Skupščina Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije
- Višje nagrade za inovacije
- Razširjena seja Zveze sindikatov Slovenije
- S seminarja o požarni varnosti in s sejma CZ v Kranju
- Sindikalne športne igre

Ob dnevu borca

— Stoj! —
je zazvenelo v sneg,
v mračen gozd...
— Kdo tam hiti? —
In zopet vse je tiho,
le sneg prši
na rjavo dlan...
— Partizan! —
iz vej hrumi
stražarju v obraz...
— Naprej! —
se pomakne črna senca
cevi v oči,
ki je mrko zrla
prišlecu v prsi...
— Stoj! —
Obstala črna je postava,
še nekaj sta zašepetala,
kar nisem slišal,
nato so pale stopinje
dalje v večerni mraz...



Na križpotju
v svetli luni stražar stoji,
miren in tih
kako bronasti kip
dalje v nočni mir strmi...
Oči kakor sokolu se iskre,
ušesa ujamejo vsak šum,
minute dolge v sneg beže...
Veter boža lice
in s pesmijo mu krajša čas
poslušna liste, ki šumijo,
gleda zvezde, ki blestijo,
sam čuječ v polnočni mraz.



Vpliv ukrepov ZIS na poslovanje Predilnice Litija

(Nadaljevanje s 1. strani)

— 110. člen prejšnjega deviznega zakona odpade, to so prioritete odpiranja akreditivov

— klirinški dolar se prilagaja tekočim gibanjem konvertibilnih valut in ne enkrat mesečno

— uvoz opreme 15% od izvoza prej 12% od vrednosti AM 35% prej 45%

— še vedno ostane veliko podsistemov, strogo zaupnih, ne plačajo takse, carine — privilegirani položaji (pos. republike, pokrajine, panoge, DO.)

3. 60% industrijskih proizvodov svobodno formira cene, med njimi vsi tekstilni proizvodi: 40% cen ostane na odobritvah ZIS. Na domačem tržišču nastaja zaostren konkurenčni boj.

carin, prometnih davkov itd. Tuje dolgove reprogramira in najema nove z veliko iluzijo, da se bo naše gospodarstvo preusmerilo v izvoz. Tudi intervencijski uvozi za paraliziranje visokih cen domačih proizvajalcev so utopija, kar se vidi že do sedaj iz spiska artiklov, ki se bodo uvozili — kozmetika, galanterija, tekstil, dirkalni avtomobili in drugi artikli, ki so si že do sedaj na domačem trgu bili najbolj konkurenčni ali pa ne sodijo v racionalno potrošnjo.

Dvomim tudi v to, da so ukrepi spodbujajoči za večji obseg proizvodnje, za večjo produktivnost in tehnološko obnovo. V kolikor se v tem delu ne doseže bistvenih premikov navzgor, je težko pričakovati kakršnekoli sadove novih ukrepov.

Nekaj podatkov:

Obveznosti vračila za najeti IFC kredit za našo investicijo so se zaradi devalvacije v dveh letih povečale za več kot 10 x.

Zvezni odlok o formiranju osebnih dohodkov z omenjenimi indeksi nas ne prizadene in nam ni potrebno OD poračunavati.

Devizni zakon nam sicer formalno omogoča uvoz potrebnih surovin in rezervnih delov z najemanjem tujih kreditnih linij in blagovnih kreditov ter nakupa deviz na deviznem trgu — vendar je to ovisno od likvidnosti bank in našega izvoza.

S tolikšnimi dajatvami pri uvozu surovin, katere nima nobena država na vseh kontinentih sveta, je nemogoče biti konkurenčen pri izvozu. Za uvozne dajatve moramo plačevati gotovinska sredstva in zato najemati drage dinarske kredite, saj država, ki



je sprejela menično poravnavo medsebojnih terjatev, za sebe tega ne priznava. Zato je pričakovati, da se bo klasični izvoz zmanjšal in bomo primorani preiti na dodelavne, takozvane lon posle.

Svobodno formiranje cen nam sicer omogoča, da realno vkalkuliramo vse stroške v ceno in prodajne cene povečamo. S 1. julijem jih bomo povečali za 25 — 35%, vendar zaradi osiromašene kupne moči prebivalstva je vprašljivo, ali bo tekstilna industrija svoje proizvode po tako visokih cenah lahko prodala.

Za obvladovanje tako težke tržne situacije na domačem in tujem tržišču je nujno, da bomo realizirali naš že sprejeti stabilizacijski program, ki nas obvezuje:

1. povečati izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti
2. povečati produktivnost dela
3. zmanjšati stroške v procesu proizvodnje
4. širiti in se prilagajati potrebam trga
5. izboljšati kvaliteto proizvodov
6. učvrstiti tehnološko in delovno disciplino
7. zmanjšati odstotek odpadkov na vseh fazah proizvodnje.

Za realizacijo sprejetih ukrepov za stabilizacijo našega gospodarskega položaja in za doseganje planskih ciljev, kakor tudi dolgoročnih ciljev, ki so bili definirani v investicijskem programu, bomo morali mnogo bolj kot doslej v proces realizacije ukrepov in odprave lastnih pomanjkljivosti, vključiti vse odgovorne delavce v vseh sektorjih, da s svojim znanjem in voljo skupno z ostalimi delavci v neposredni proizvodnji in drugih službah dosežemo takšne poslovne rezultate, ki bodo v vseh pogledih zadovoljevali naše potrebe in socialni mir, nikakor pa ne bi smeli dovoliti, da bi z našo neučinkovitostjo pripeljali naše gospodarstvo v še težji položaj, in bi morali iskati pomoč za razreševanje težkega položaja izven našega kolektiva Predilnice, kar se marsikje že dogaja.

Glavni direktor
Jože Mirtič

Pregled uvoza surovin za Predilnico v letu 1988 in dajatve

I. UVOZ SUROVIN:

	Ø USA \$	Vrednost \$	uvozna taksa	carin taksa	Carina	Skupaj	Vrednost
SSSR bombaž	3.500 t	1.56 5.460.000	12%	—	10%	22%	1.201.200 \$
sudan. bomb.	1.400 t	1.73 2.422.000	—	—	10%	10%	242.200 \$
kitaj. bomb.	500 t	1.60 800.000	—	—	10%	10%	80.000 \$
sintetika	1.000 t	2.10 2.100.000	12%	15,8	17%	44,8	940.800 \$
SKUPAJ:	6.400 t	10.782.000	Ø	23%			2.464.200 \$
rezervni deli:		1.000.000	Ø	36%			360.000 \$
		11.782.000					2.824.200

Kako bodo vplivali ukrepi na poslovanje v Predilnici Litija?

1. Najprej moram reči, da močno dvomim, da bodo ukrepi ZIS-a pri razrešitvi družbene in gospodarske krize pripomogli stabilizirati naš nevdržan — na robu razpada gospodarski položaj države. To moje prepričanje ni zaradi pesimizma samega, temveč je oblikovano na osnovi dolgoletnih izkušenj in izvajanj dosedanjih gospodarskih reform v letih 1965, 1975, 1984, katere niso popeljale naše gospodarstvo po poti napredka, večji produktivnosti dela, tehnološkemu napredku in konkurenčnem vključevanju našega gospodarstva v mednarodno menjavo, temveč se je naš gospodarski položaj iz leta v leto poslabševal in dosegel stopnjo, kjer so izgube v gospodarstvu večje od ustvarjene akumulacije in standard na robu socialne eksistence.

2. Večina ukrepov je v državno administrativni regulativi. Država se v ničemer ne odreka visokih stopenj obremenitev gospodarstva iz dohodka, OD, taks,

Pred pričetkom proizvodnje moramo gotovinsko plačati 2.464.200 \$, z današnjim kurzom \$ 2.036,34 din = 5.017.949.000 din in še carina za rezervne dele 360.000 \$ = 733.082.410. din SKUPAJ: 5.751.031.400 din

II. Družbene dajatve iz dohodka:

planirani dohodek 18.044.000.000 din
dajatve iz dohodka 4.667.982.000 din
25,57%

III. Prispevki iz OD

masa od bruto po odloku 11.080.560.000 din
41% dajatve 4.543.029.600 din

IV. Skupaj dajatve:

a) takse in carine 5.751.031.400
b) dajatve iz dohodka 4.667.982.000
c) prispevki iz OD 4.543.029.000
SKUPAJ: 13.962.043.000
d) neto OD 6.537.531.000 din

Iz podatkov se vidi, da so vsi prispevki družbi za 2,13 X večji kot znašajo neto osebni dohodki.

Obveznosti do vračila IFC uvoznega kredita:

7.5 milj. ŠFr. 1986 1 ŠFr. 151.50 din = 1.136.250.000 din
10% letne obresti 113.625.000 din
1.249.875.000 din
7.5 milj. ŠFr. 4. 6. 1988, 1 ŠFr. 1.418.54 10.639.050.000 din
10% obresti letno 1.063.905.000 din
11.702.955.000 din

Sindikalne športne igre

Za nami je že devet disciplin naših sindikalnih športnih iger. Zanj, deseto disciplino — ribolov — pa nameravamo izvesti v mesecu septembru.

Po predzadnji disciplini je vrstni red za najboljši oddelek naslednji: 1. Predpredilnica — 197 točk, 2. Predilnica — 158 točk, 3. Skupne službe — 116 točk, 4. Vzdrževanje — 100 točk, 5. Sukalnica — 98 točk.

V postameznih panogah pa so bili najboljši:

Kegljanje:

Moški: Mladenič Jani — Su, 2. Kos Tone — Su, 3. Vizlar Jože — Vz.

Ženske: 1. Hauptman Regina — Ss, 2. Žnidar Marija — Pp, 3. Nejedly Barbara — Pr.

Mali nogomet: 1. Skupne službe, 2. Predilnica, 3. Sukalnica, 4. Predpredilnica, 5. Vzdrževanje.

Streljanje z zračno puško: 1. Tomše Bogo — Pp — 153 krogov, 2. Kokalj Milan — Pp — 140 krogov, 3. Rapotnik Franc — Pp — 137 krogov.

Baliranje: 1. Sukalnica (Zupančič, Škulj in Fornazarič), 2. Predpredilnica (Sebanc, Škoberne in Razpotnik), 3. Predilnica (Mešič, Žibert in Klobučarič).

Vlečenje vrvi: 1. Vzdrževanje, 2. Predpredilnica, 3. Predilnica.

Občinski sindikalni svet tudi v letu 1988 nadaljuje z organiziranjem sindikalnih športnih iger. Po dogovoru bodo nosilci aktivnosti za tekmovanje po posameznih panogah naslednje osnovne organizacije: namizni tenis (moški in ženske) — osnovna šola Litija, mali nogomet (moški) — Predilnica Litija, košarka (moški) — Kovina Šmartno, kegljanje (moški in ženske) — Lesna industrija Litija, baliranje (moški) — OO ZS delavcev na področju samostojnega osebnega dela, streljanje (moški in ženske) — TOZD Usnjarna Šmartno.

J. Groboljšek



Iz foto arhiva

Naš upokojenec, tov. Avgust Cvečezar hrani zelo bogat slikovni arhiv. Tokrat nam je odstopil za naše glasilo posnetke N. K. Litija iz leta 1951.

Stojijo od leve proti desni: Jože Eltrin, Nace Senica, Dare Domadenik, Franc Bitenc, Pavle Domadenik, Veno Pajer, Janez Bokalj, Milan Vidmar, Karel Učakar in predsednik N. K. tov. Avgust Cvečezar. Čepijo: Franc Lambergar, Franc Podlipnik in Edi Muljavec.

Republiško in zvezno tekmovanje tekstilnih delavcev

Vsako drugo leto Zvezni sindikat delavcev tekstilne in usnjarsko predelovalne industrije Jugoslavije organizira delovno tekmovanje tekstilnih in usnjarskih delavcev iz vse države. Pred tem tekmovanjem pa se odvijajo republiška tekmovanja. Organizator le-teh je republiški sindikat dejavnosti.

Za področje tekstilne industrije potekajo tekmovanja v naslednjih disciplinah:

- predenje bombaža
- tkanje bombaža
- predenje volne
- tkanje volne
- konfekcioniranje.

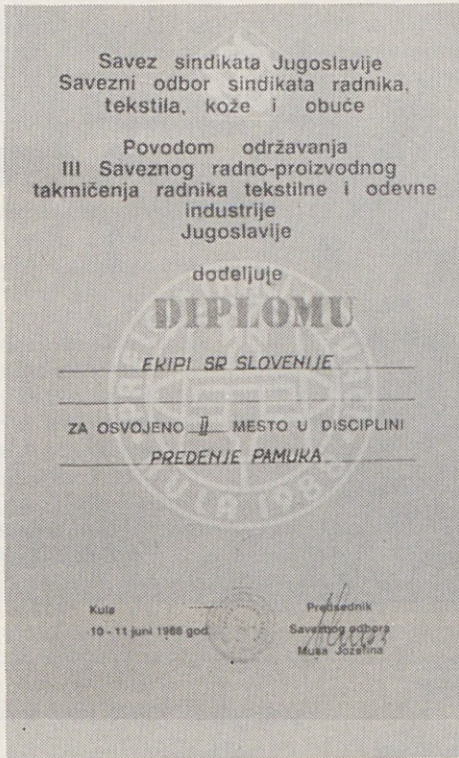
Tekmovanje za posamezno disciplino se sestoji iz teoretičnega in praktičnega dela.

Republiško tekmovanje je bilo 21. maja v Mariboru v MTT, TOZD Melje. Udeležile so se ga tri naše predice: Ema Erjavec, Joža Balant in Vida Klančičar. Ekipo je vodil Drago Kovič, vodja izmene prstančne predilnice. V disciplini predenje bombaža so bile naše predice odlične prve, v teoretičnem in praktičnem delu tekmovanja. S tem so si priborile pravico do udeležbe na zveznem tekmovanju.

To tekmovanje je bilo organizirano v SAP Vojvodini, v Kuli, 10. in 11. junija. V disciplini predenja bombaža pa so se najboljše predice pomerile v Pančevu, DO Trudbenik. Ze prvi dan je bilo tekmovanje v teoretičnem delu v Kuli, naslednji dan pa praktično v Pančevu. Pri uvrstitvah posameznic in cele ekipe se upoštevajo rezultati teoretičnega in praktičnega tekmovanja. Naše predice so bile ekipno druge, v uvrstitvah posameznic pa so med 21 predicami Jugoslavije dosegle naslednja mesta: 1. mesto — Ema Erjavec, 6. mesto — Vida Klančičar, 14. mesto — Joža Balant.



Naše predice, ki so zasedle odlično II. mesto. Z njimi vodja tov. Drago Kovič



Diploma za doseženo II. mesto.

Uvrstitve 7 tekmovalnih ekip iz cele države so bile naslednje: I. mesto — ekipa SR Hrvatske, II. mesto — ekipa SR SLOVENIJE, III. mesto — ekipa SR Makedonije, IV. mesto — ekipa SAP Vojvodine, V. mesto — ekipa SR Srbije, VI. mesto — ekipa SAP Kosovo, VII. mesto — ekipa SR Crne gore.

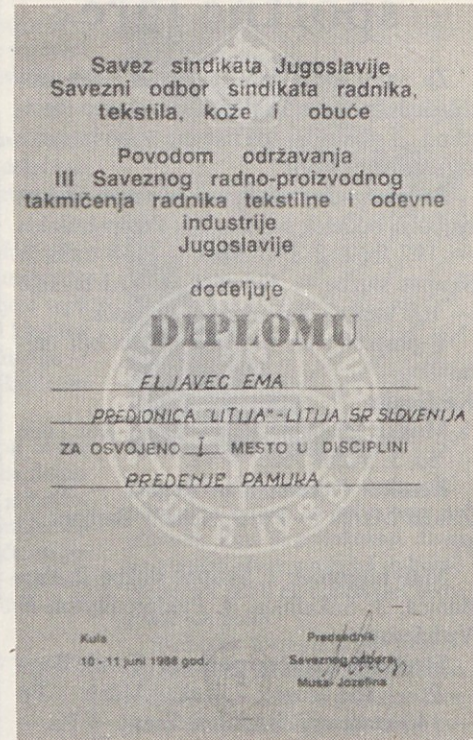
Predstavnice Slovenije so v posameznih disciplinah dosegle naslednje uvrstitve: 1. predenje bombaža — tekmovalke iz Predilnice — II. mesto, 2. tkanje bombaža — tekmovalke iz MTT Maribor — V. mesto, 3. predenje volne — tekmovalke iz MTT Maribor — I. mesto, 4. tkanje volne — tekmovalke iz Novoteksa Novo mesto — I. mesto, 5. konfekcioniranje — tekmovalke iz PIK Maribor — III. mesto.

Vsem trem našim tekmovalkam za izredni uspeh na republiškem in zveznem tekmovanju iskreno čestitamo, posebno še prvi predici Jugoslavije tov. Ema Erjavec.

Toda brez ustreznih priprav se takšno tekmovanje ne bi končalo tako uspešno. Za priprave je skrbel vodja ekipe Drago Kovič. O tekmovanjih nam je povedal:

»Vesel sem, da so naše predice dosegle takšen uspeh. Poudariti velja, da je to do sedaj največji uspeh. Zelo smo se približali prvemu mestu v državi.

Priprave na tekmovanje so se pričele v prvi polovici maja. Veliko razumevanje je imel tudi tov. Janez Skubic, vodja izmene prstančne predilnice, saj vse tri tekmovalke delajo na njegovi izmeni. Ne morem sicer trditi, da so se predice le urile za tekmovanje, ne da bi pri tem opravljale tudi svoje delo. Posebno skrb je bilo potrebno posvetiti teoretičnemu tekmovanju. Vprašanja so bila kar zahtevna, posebno še na zveznem tekmovanju, kjer je težavo predstavljal tudi srbohrvatski jezik. Po



Diploma tov. Ema Erjavec — najboljši predici Jugoslavije.

doseženih rezultatih pa lahko zaključim, da se je vse dobro končalo, bolje kot sem pričakoval.

Republiško in zvezno tekmovanje je bilo zelo dobro organizirano. Urnik tekmovanj je bil sicer zelo natrpan, posebno v Vojvodini.

Ze samo potovanje z vlakom nas je precej utrudilo. V Kuli so nas lepo sprejeli. Slavnostni govornik je bil tov. Marjan Orožen, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije.

Prvi dan prihoda se je odvijalo tekmovanje v teoretičnem delu. Prvi vtisi naših tekmovalk



Tovarišica Ema Erjavec na svojem delovnem mestu.

Utrinek z ekskurzije v Pazinki

Naše društvo DITT je organiziralo ekskurzijo v Pazinko. Zaradi premajhnega števila prijavljenih, je bila dana možnost prijave tudi nečlanom društva. Prijavnina je znašala 500 starih tisočakov.

V deževnem jutru, 21. maja, letos, smo se z avtobusom odpeljali v osrčje istrskega polotoka, v Pazin, najpomembnejše kulturno in gospodarsko središče tega območja. Pazin je eno izmed značilnih istrskih mest, ki so ponavadi zgrajena na vzpetinah z dokaj dobro ohranjenim srednjeveškim ambijentom. Mesto Pazin izvira iz konca 9. stol. in to leto praznuje svojo tisočletnico. Domačini se na visok jubilej svojega mesta skrbno pripravljajo skozi vse leto, a višek svečanosti bo v poletnih mesecih. Samo mesto šteje komaj nekaj več kot 5000 prebivalcev — domačinov, velik del pa je začasno došlih iz ostalega dela naše domovine.

Pazinkino poslopje, pred katerim so nas nekaj čez 10. uro sprejeli naši gostitelji, je novejšo in se bogato razprostira po prostoru. Vanj hodi po zaslužek približno 1.700 delavcev, večina vozačev iz manj in bolj oddaljene okolice. Od vseh zaposlenih je približno 300 režijskih, katere ostali delavci čedalje bolj postrani gledajo in si prizadevajo zmanjšati to število. Prav tako jih je od celotnega števila, vsak dan tudi preko 400 v bolniški, največ zaradi porodniških (zelo mlad kolektiv) in zaradi revmatskih in lokomotornih bolezni, ki so na 2. mestu (narava dela in visoke poletne temperaturne razlike med dnevom in nočjo, ki znašajo okrog 20 °C, in so značilne za ta kraj. Zaradi tipičnega celineškega podnebja imajo v državi najbolj vroča poletja in najbolj mrzle zime).

Povprečni OD v zadnjem trimesečju je bil 35 starih milijonov. Delo imajo organizirano v 4 izmenah in se prične ob 7. uri zjutraj. Na vseh izmenah jim je na razpolago topla malica v 3 menutih gleda na zdravstveno stanje in okus delavcev. Za vedenje o tem, delajo pogoste ankete. Za malico plačujejo simboličnih 20 st. tisočakov. S pomočjo avtomatov po oddelkih je poskrbljeno tudi za žejo.

Poleti imajo dvotedenski kolektivni dopust zaradi česar nimajo zadreg, saj imajo možnost počitniškovanja v različnih krajih vzdolž morja v svojih prikolikah in konec koncev imajo do morja komaj 30 km v Poreč in Reški zaliv in malo dalj od Pule.

Delavci imajo v posebno težkih delovnih pogojih do 30% višji OD in prednost pri letovanju (npr. tkalnica, kjer je zaradi narave dela ropot, vročina in zelo visok % zračne vlage).

Pazinka je kupec naše bombažne preje (v zadnjem času z njo niso preveč zadovoljni) in dobavitelj poliestrskega filameta za našo efektivno sukalnico. Je sestavljena delovna organizacija iz 5 tozдов oz. obratov, ki izdelujejo spodaj omenjeno tržno blago:

— **Teksturiran poliestrski brezkončni filament** (teksturiranje — poseben tehnološki postopek obdelave brez. fil., ki da niti kodravost in visoko elastičnost).

— **Efektivni sukanci vseh vrst in v različnih surovinskih in barvnih kombinacijah** (volna — celuloza, volna — acryl, bombaž — celuloza ipd.), pač odvisno od modnih trendov, katere skrbno zasledujejo in se jim kar se da hitro prilagajajo. Ta TOZD, ki izdeluje ef. sukance, zajema predilnico volne in sintetične, ki je 15 km izven maticnega podjetja, barvarno, katere oprema je računalniško vodena in efektivno sukančarno. Glede na tržne in modne razmere je ta obrat oz. TOZD najhitreje prilagodljiv in jim prinaša največ dohodka.

— **Bombažne rjuhe** velikosti 240 x 295 cm za čez dve postelji in nekaj manjše za francoske postelje.

— **Zidne tapete** delajo na novem, tehnološko in modno prilagodljivem stroju (prejšnja oprema za izdelavo tapet jim je pred nekaj leti zaradi pregretja v celoti pogorela).

— Skorajšnje rojstvo popolnoma nove kompletne moderne predilnice za izdelavo **bombažne rotorske preje Nm 50**, pa bo Pazinka doživela najbrž da ravno za 1000-letnico svojega mesta. Temu dogodku je botrovalo mednarodno posojilo za dobo 5 let.

Skratka, vsakih 5 let načrtujejo večjo tehnološko investicijo in jim, vse tako kaže, kar uspeva, saj je njihov najstarejši TOZD tkalnica star komaj 30 let.

Ob koncu ogleda proizvodnih prostorov so nas prijazni gostitelji povabili na kosilo v njihovi menzi. H kosilu so nam postregli še z dobro kapljico Malvazije in Terana iz vinogradov v bližnji okolici. Srečanje smo okronali z našo zahvalo in povabilom, naj nas tudi oni obiščejo.

Seveda se nismo pozabili oglasiti tudi v njihovi industrijski trgovini, kjer smo pustili kar nekaj denarcev za ef. sukance I. in II. kvalitete ter za rjuhe. Zaradi ugodne cene se je kar splačalo.

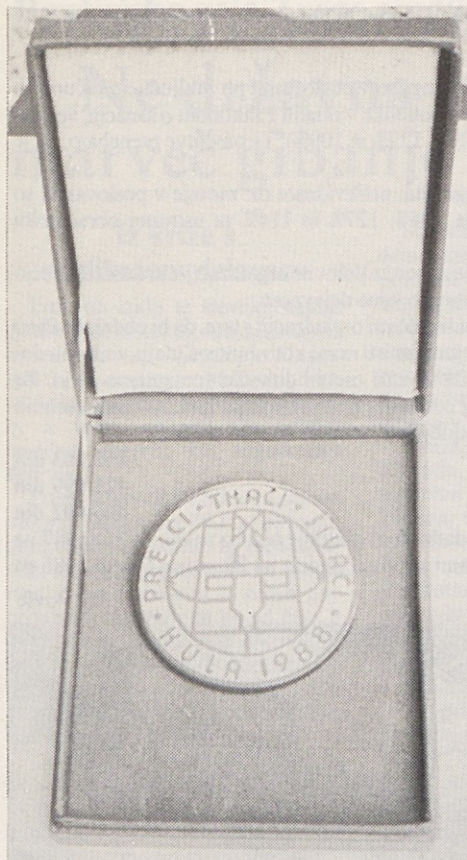
Ob poskočnicah naših dveh neutrudnih harmonikašev in veselem razpoloženju, smo se okrog 2. ure popoldne dokončno poslovili od Pazinke in istrske metropole in se odpeljali do nekaj km oddaljenega Motovuna. Avtobus nas je po gostih serpentinah zapeljal pod vrh mesteca, ki je enkratno po svoji slikovitosti. Prav z vrha iz starega obzidja, ki obdaja najstarejši del Motovuna, se nam je odprl prekrasen razgled na dolino reke Mirne in bližnje istrske griče, posejane z vinsko trto. Poleg obzidja, ki je iz 13. do 14. stoletja, je zanimiv (posebno za arhitekto in ljubitelje teh vrst umetnosti) še stolp — zvonik iz 13. stol., renesančna cerkev iz malo kasnejše dobe in svojevrstno stopnišče (baje je preko 1000 stopnic), ki vodi k vrhu mesteca. Tudi tukaj ni manjkalo zvokov harmonike in plesa kar na cesti in mali krmčnici. Turisti so nas radovedno in z zanimanjem opazovali in se celo udeležili plesa »povštertanc«.

Naslednji postanek na poti domov so bile Istrske toplice, kjer smo večerjali in se po želji lahko okopali v zdravilni vodi, ki izvira izpod visokega previsa v neposredni bližini. Voda je radioaktivna in vsebuje žveplo. Temperatura vode v bazenu je nekaj čez 30 stopinj in se ji lahko predaja največ pol ure, potem pa te, če ni drugače, napodijo ven iz preventivnih razlogov. Še posebno s srčnimi in ledvičnimi obolenji morajo biti previdni. Voda zdravi ženske bolezni, revmatizem, astmo in vseh vrst obolenj okostja ter postoperativne rehabilitacije. Poleg vode je na razpolago več vrst terapij. Omembe vredne so predvsem blatne oz. ilovične obloge. Cene so nižje kot v Slovenskih Toplicah in odvisne od bivalnega standarda (eno, dvo in tro posteljne sobe v hotelskih prostorih B ali C kategorije).

Ker v Toplicah ni bilo pravega vetra za veselejšo razpoloženje, smo se odpeljali v Buzet, kjer so ljubitelji plesa prišli na svoj račun od zvokih orkestra v motelu. Ker naša dva glasbenika nista trpela konkurence, sta se zelo uspešno vključila, recimo kot izredna gosta orkestra. Tako, ker je nekaterim že tako ali drugače pojenjevalo energetska stanje, smo krenili.

Tokrat naravnost v našo Litijo, kjer nas je obistrl svež zrak zgodnjih jutranjih ur.

A. M.



Srebrna plaketa.

niso bili najboljši. Na koncu pa se je izkazalo, da so bile preveč kritične do svojih dosežkov in da so teste zelo dobro opravile. Drugi dan smo z avtobusom odpotovali v dve in pol ure oddaljeno Pančevo. Tekmovanje je potekalo v delovni organizaciji Trudbenik. Napetost se je še stopnjevala, posebno po opravljenem tekmovanju tov. Erjavčeve, ki je dosegla zelo dober čas, najboljšega med vsemi.

Menim, da je takšna oblika srečanja tekstilnih delavcev Jugoslavije izredno koristna, posebno še z vidika izmenjave izkušenj. Iz pogovorov, ki sem jih imel s kolegi iz drugih republik lahko zaključim, da Slovenci ne posvečamo dovolj pozornosti samim pripravam na tekmovanje, vendar smo kljub vsemu z uvrstitvami v vseh disciplinah zelo zadovoljni.

Zmagovalka v predenju bombaža Ema Erjavec pa nam je povedala naslednje:

»Vesela sem našega uspeha na republiškem in zveznem tekmovanju. Tako dobre uvrstitve res nisem pričakovala. Posebno na zveznem tekmovanju smo se bale teoretičnega tekmovanja. Poslali so nam sicer vprašanja, na katerega naj bi odgovarjale. Veliko smo se pripravljale, veliko naučile. Vprašanja na tekmovanju pa so bila drugačna, vendar je kljub temu kar šlo.

V Pančevu smo tekmovale na takšnih strojih, kot so v naši tovarni v oddelku predilnice sintetične. Sicer pa imajo v tej delovni organizaciji kar precej zastareli strojni park. Bombažno prejo predejo na zastarelih strojih, takšnih, kot smo jih imeli pred rekonstrukcijo tudi v predilnici.

Dolga vožnja in napetost pred tekmovanjem nas je precej utrudila. Toda splačalo se je!

V letu 1990 je organizator zveznega tekmovanja SR Hrvatska. Seveda pa se bodo Slovenke pred tem pomerile tudi v republiki. Želimo jim, da njihov uspeh ne bi bil slabši.

V. B.

Osební dohodki po določilih novega interventnega zakona

Sredi meseca maja je začel veljati nov interventni zakon o osebnih dohodkih, ki konkretno določa višino bruto sredstev za osebne dohodke tako za gospodarstvo, kot tudi za negospodarstvo. V posameznih členih je opredeljeno, da lahko v gospodarstvu izplačujemo bruto osebne dohodke v višini, določeni po samoupravnem splošnem aktu in po zakonu tako, da znesek ne sme biti večji:

- za obračunsko obdobje od I. do VI. 1988, od zneska, ki ga določi kot povprečni obračunani mesečni bruto osebni dohodek na delavca po periodičnem obračunu za isto lansko obdobje, povečanega največ za 139%;
- za obračunsko obdobje I. do IX. 1988 znaša lahko to povečanje največ 132%;
- za obračunsko obdobje I. do XII. 1988 pa je lahko povečanje 119%.

Zaradi hitreje rasti bruto osebnih dohodkov od neto osebnih dohodkov (višji prispevki iz OD), lahko lanske povprečno obračunane bruto osebne dohodke povečamo za 21%.

Zakon tudi določa, da lahko OZD, ki je v periodičnem obračunu za januar — junij 1987 izkazala izgubo, ne pa tudi po zaključnem računu za leto 1987 in dalje posluje brez izgube, izplačuje bruto osebne dohodke največ do povprečnega bruto osebnega dohodka, obračunane na delavca v obračunskem obdobju 1987. leta v dejavnosti (na območju republike).

Skupščina Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije

Prvo soboto v juniju je bila v Mariboru skupščine Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije. Iz naše DO so se skupščine udeležili 4 člani DITT Predilnice Litija. Na skupščini je bil za častnega člana društva inženirjev in tehnikov Slovenije imenovan član naše DO Branko Bizjak.

Osrednja točka skupščine je bil referat Staneta Dolenca o položaju naše tekstilne industrije. Poudaril je, da proizvodnja v tekstilni industriji pada in da se zelo hitro povečujejo zaloge izdelkov, še posebno v primarni tekstilni industriji. Kupna moč prebivalstva še posebno po zadnjih majskih ukrepih pada, tako da bo potrebno nadaljnje zavestno zmanjševanje proizvodnje za domači trg, kar pomeni, da če hočemo zadržati sedanji nivo proizvodnje, se mora povečati izvoz, kjer pa lahko zaradi izredno močne konkurence nastopamo z izdelki dobre kvalitete. Slovenska tekstilna industrija je v prvih štirih mesecih povečala izvoz za 40%, zaskrbljuje pa podatek, da se je akumulacija v primarni tekstilni industriji zmanjšala za 5 krat v primerjavi z lanskim letom.

Za primarno tekstilno industrijo so velik problem visoke uvozne dajatve za nabavo surovin (27,8% za bombaž in 44,8% za sintetiko). Vse to se mora vračunati v ceno izdelka, kar že na začetku zelo podraži izdelek in zmanjša njegovo konkurenčnost v izvozu, pa tudi pri domačem kupcu (prost uvoz?!). To nesorazmerje med uvozom surovin in izvozom naših izdelkov je še najbolj vidno po tem, da so uvozne dajatve zelo vi-

soke, izvozna premija pa samo 3%. Kdo krije razliko?

Zaradi takšnega nesorazmerja se pojavlja nevarnost, da se bo naša finalna tekstilna industrija orientirala predvsem na izvoz storitev (lon posli), kar pa pomeni za primarno tekstilno industrijo bistveno zmanjšanje proizvodnje za domači trg in s tem likvidacijo tistih, ki ne bodo sposobni izvažati. Diferenciacijo bo opravil trg.

Če se pogoji gospodarjenja ne bodo spremenili, bomo resnično prešli na tržno gospodarstvo, kar je glede na razvojno stopnjo in položaj tekstilne industrije v naši državi povsem možno. S tem bo konec različnih politično volunternih odločitev. Postavljalo se bo samo vprašanje si ali nisi spo-

OZD, ki je izkazala nekrito izgubo v poslovanju po zaključnem računu za leto 1987 izplača bruto osebne dohodke v skladu z zakonom o sanaciji, vendar ne več, kot določa zakon (129%, 122% in 109%). Te omejitve prenehajo, ko je izguba pokrita.

Če gre za izgubo letošnjega leta, nelikvidnosť oz. motnje v poslovanju, so odstotki možnega povečanja 134%, 127% in 114% za ustrezna obračunska obdobja.

Nekoliko stimulatивnejši je zakon za delovne organizacije, ki dosežejo večjo stopnjo akumulativnosti od primerjalne dejavnosti.

Ocenjujemo, da bomo v naši delovni organizaciji s tem, da bi obdržali višino osebnih dohodkov za mesec junij na isti ravni kot v mesecu maju, zadostili določilom zakona. Vemo pa, da so naši osebni dohodki sorazmerno nizki. Za primerjavo si oglejmo nekaj podatkov o doseženih povprečnih neto osebnih dohodkih za obračunsko obdobje od januarja do marca 1988:

— gospodarstvo SRS	452.903 din
— gospodarstvo v občini	421.899 din
— Predilnica	406.692 din

Za tekstilno industrijo podatki za to obdobje še niso znani, za leto 1987 pa smo bili med 84 organizacijami združenega dela na 28. mestu (v letu 1986 pa na 20. mestu).

Ani Povše

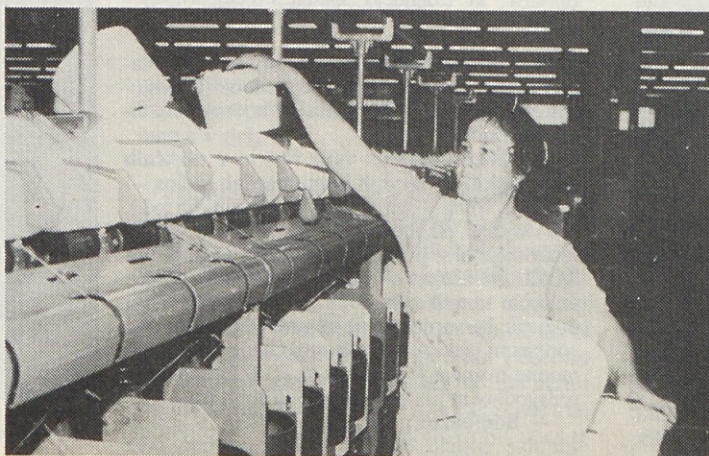


Višje nagrade za inovacije

Na zadnji seji je komisija PL za inovacije predlagala delavskemu svetu v sprejem višje pavšalne odškodnine za inventivne predloge. Tako bo odslej vsak izvedljiv predlog nagrajen s 3000 do 100.000 din, smiselen, a neizvedljiv pa z 2.000 din. Za vse ostale predloge pa se bomo posluževali pravilnika o inovacijah. Poleg takega načina spodbujanja inovacijske dejavnosti so se odločili le-to spodbujati tudi z RAZPISI PROBLEMOV. Inovatorji bi v teh primerih z svoje izvirne rešitve problemov prejeli višje denarne nagrade.

Na seji so oblikovali tudi pobudo za nadomestnega člana komisije in predlog posredovali sindikatu. Ker je dosedanji član komisije tov. Vinko Keržan zapustil našo delovno organizacijo, so namesto njega predlagali tov. Vena Pajerja iz finančnega sektorja.

I. Markelc



soben za to in to. To pomeni:

— opustitev nekonkurenčnih in dohodkovno nezanimivih proizvodov

— prodajal bo tisti, ki bo dosegel optimum med ceno in kvaliteto in bo v tem odnosu čim bolj fleksibilen

— za kvalitetno kadrovsko politiko bo poskrbel trg

— za dobro tehnologijo in vzdrževanost le-te bo poskrbel trg

— za racionalno poslovanje in fleksibilno organizacijo bo poskrbel trg.

Črne Stane

Razširjena seja Zveze sindikatov Slovenije Ne državna tvorba, marveč gibanje delavcev

Iz krize s sindikatom delavcev

Prav ob izidu te številke našega glasila so se sestali slovenski sindikati na razširjeni seji. Njen cilj je bil sprejem usmeritev za preobrazbo sindikata, da bo sposoben pomagati tej družbi iz krize, ne več kot državni sindikat, marveč kot organizacija delavcev.

Poleg članov RS ZSS so na seji sodelovali člani sveta ZSJ iz Slovenije, predsedniki občinskih in medobčinskih svetov, predstavniki 18 konferenc zveze sindikatov iz večjih gospodarskih sistemov in po en član iz 65 osnovnih organizacij ZS, tako je bilo na seji okoli 275 udeležencev. Gradivo za razpravo je izšlo v Sindikalnem poročevalcu, prilogi Delavske enotnosti, 27. maja 1988.

Dosedanje razprave so pokazale, da so usmeritve zadnjega, 11. kongresa, še vedno sprejemljive in da je v tem gospodarskem in političnem trenutku potrebno poudariti tiste, ki vodijo sindikat v večjo samostojnost in prilagojenost interesom delavcev — poiskati organizacijske in akcijske prijeme, po katerih naj se ZSS preobrazi iz splošne družbenopolitične organizacije v interesno, v gibanje. To pomeni, da mora zanjo postati poglavitni osebik njen član, da morajo vodstva opustiti forumski način dela in se osredotočiti na obrambo samoupravnega, gmotnega in socialnega položaja delavcev.

Izhodiščne in strateške usmeritve razširjene seje sveta ZSS so bile:

- vrniti oblast delavcem in omejevati vlogo države,
- spremljati in delovati za razvojno prenovno gospodarstva, njegovo večjo učinkovitost,
- uveljaviti sistem in politiko osebnih dohodkov, ki bosta spodbujala k delu in večjim gospodarskim dosežkom,
- boriti se za socialno varnost delavcev z jasnimi in uresničljivimi programi, ki bodo predvideli vire sredstev za njihovo pokrivanje.

Da bi sindikat dosegel, si mora izboriti vpliv na odločitve v skupščinah na vseh ravneh. Kadar se odloča o temeljnih vprašanih delavcev, morajo biti stališča sindikata podlaga za usklajevanje politike.

Sredstva in ukrepi za to so predvideni v usmeritvah, treba pa se jih bo poslužiti. Predsedstvo sveta ZSS poudarja, da se je treba v prvi vrsti posluževati legitimnih načinov pri reševanju spornih zadev, pri čemer pa mora tudi stavka obveljati kot legalno sredstvo za uveljavljanje zahtev delavcev.

Sindikalna vodstva je treba okrepiti s kadri, ki jim člani zaupajo in ki so sposobni zaradi svojega znanja in izkušenj učinkovito uveljavljati zahteve članstva.

Na razširjeni seji so bili sprejeti štiri statutarni akti, katere je predlagalo predsedstvo RS ZSS:

- navodilo za včlanjevanje v ZSS, ki naj nadomesti dosedanje avtomatizem včlanjevanja,
- pravilnik o pogojih in postopku za izrekanje ukrepov članom ZSS,
- oblikovanje sklada za zagotavljanje pomoči članom ZSS,
- pravilnik o organiziranju in delovanju služb pravne pomoči.

V razpravi o teh vprašanih so sodelovali vsi organi in organizacije sindikata, vključno tudi sredstva javnega obveščanja. Na ta način skuša sindikat odgovoriti na izzive današnjega časa. Na razširjeni seji je bil izvoljen tudi novi sekretar RS ZSS.

Iz litijske občinske organizacije so na seji sodelovali podpredsednik tov. Franci Kotar in sekretarka tov. Martina Kralj. Tov. Jože Prijatelj, predsednik sindikalne konference pa je zastopal našo osnovno organizacijo sindikata.

Uredniški odbor v slovenskem Primorju

Člani uredniškega odbora Litijskega Predilca smo zadnji dan maja obiskali tri delovne organizacije v Primorju — Intereurope, Luko Koper in Cimos.

Cilj našega obiska je bil, da se seznanimo z delovanjem njihovih služb za informiranje in obveščanje ter da si izmenjamo izkušnje s tega področja.

Vse tri delovne organizacije imajo za informiranja in obveščanja zaposlene delavce, novinarje, ki se ukvarjajo le s tem področjem. Specifičnost teh delovnih organizacij, kar je bistvena razlika od naše, je v njihovi prostorski razvejanosti.

S predstavniki Intereurope in Luke Koper smo se sestali v sejni sobi poslovne zgradbe Intereurope. Predstavili so nam svoji delovni organizaciji in predvsem njihova glasila.

Novinarka Cimos pa nas je

Zasluge za krvodajalstvo



Rdeči križ Slovenije

podeljuje ob 35-letnici
prostovoljnega krvodajalstva



priznanje 1953 - 1988

zasluge za
krvodajalstvo

TOV PREDILNICA LITIJA

za humano in plemenito delo
ter pomemben prispevek
pri zagotavljanju
krvi za sočloveka

Ob 125-letnici organizacije Rdečega križa, 35-letnici prostovoljnega brezplačnega krvodajalstva v Sloveniji in 43-letnici ustanovnega sestanka Občinskega odbora Rdečega križa Litija je prejela naša delovna organizacija priznanje za dolgoletno uspešno sodelovanje na področju prostovoljnega krvodajalstva.

sprejela v njihovem TOZD-u Servis in prodaja, ki ga strokovnjaki uvrščajo v enega boljših evropskih servisov. Za svoje us-

pešno delo so v letošnjem letu prejeli priznanje »Turistični nagelj«.

V. B.



S terase poslovne zgradbe Intereurope smo si lahko ogledali Luko Koper in panoramo našega največjega primorskega mesta. (Foto: Franci Obolnar)

Slovenija
Moja dežela.

S seminarja o požarni varnosti in s sejma CZ v Kranju

Na seminarju o požarni varnosti je bil izredno zanimiv prispevek inž. Alfonza Zafošnika, republiškega inšpektorja za požarno varnost.

Namreč, poleg števila požarov in požarne škode je seveda zanimiv podatek, koliko je neposredno škode ob požarih kot % narodnega odhodka. Tako lahko ugotovimo, da v naši državi požari »požirajo« manj narodnega dohodka, kot v večini evropskih držav, npr.:

Anglija	0,24%
ZR Nemčija	0,19%
Francija	0,26%
Švica	0,25%
Jugoslavija	0,18%
Slovenija	0,17%

Tudi mrtvih v požaru na milijon prebivalcev imamo v naši državi najmanj:

Anglija	20,8 mrtvih
ZR Nemčija	11,5 mrtvih
Francija	19,0 mrtvih
Švica	6,1 mrtvih
Jugoslavija	4,4 mrtvih
Slovenija	5,4 mrtvih

Očitno je, da večja gospodarska moč potegne za sabo tudi več

škode, pa tudi več mrtvih. Pri nas dosežemo, glede na ostale države, precej dobre rezultate zaradi dobre organiziranosti varstva pred požarom ter relativno slabe razvitenosti proizvodnih sredstev ter bivalnega udobja. Ne smemo pa tudi pozabiti, da od primerjanih držav tudi procentualno največ vlagamo v požarno varnost.

Predvsem v zahodnih državah se že uporablja pojem t. j. požarnega tveganja, kar pomeni najbolj racionalno uporabo protipožarnih ukrepov in sredstev. To požarno tveganje se uporabi že pri načrtovanju npr. tehnoloških procesov.

Tudi v naši državi se bomo morali soočiti tudi s tem, da bomo pri določanju protipožarnih ukrepov in sredstev čimbolj racionalni, kar velja tako za delovne organizacije kot krajevne skupnosti. Torej, od kvantitete bo treba preiti h kvaliteti.

Zaradi tega je tudi sejem Civilne zaščite, katerega velik del obsega protipožarne in gasilske naprave, dobrodošel. Tu se lahko primerja različna oprema različnih proizvajalcev, dobijo se tehnični podatki, posamezni artikli pa se lahko tudi preizkusijo. Pri standardni gasilski opremi ni posebnih novosti, že lani pa smo

ugotavljali, da je elektronika postala sestavni in tako bistveni del predvsem naprav za javljanje požara.

Kot posebnost naj omenim tudi sisteme za varovanje premoženja, npr. posebne kamere, ki kontrolirajo ograjo delovne organizacije in ima vratar stalni pregled nad dogajanjem. Glede na zadnje kraje v naši DO bo potrebno razmisliti tudi o tem.

Andrej Krhlikar

Kako smo preživeli letošnji dopust?

Pričela se je glavna poletna sezona. Po zbranih podatkih bo kar 40% sodelavcev preživelo del dopusta v domovih Predilnice. Večina zopet ob morški obali, ostali pa na Gorenjskem ali v toplicah. Doživetja bodo vsekakor tudi letos pestra. Potrudimo se in z zanimivostimi, ki smo jih doživeli na dopustu, seznanimo tudi ostale sodelavce.

Vzemimo si kljub zaslužnemu počitku nekaj časa in primimo za svinčnik. S primerno fotografijo bomo članek lahko še popestrili. (Fotografijo iz vašega filma izdelamo po potrebi tudi mi).

Prispevke bomo objavili v našem glasilu in kot običajno primerno honorirali.

Tudi če boste letošnji dopust preživeli kar doma, lahko sodelujete v tej akciji.



Novigrad vas pričakuje



Še zadnja manjša opravila pred pričetkom sezone

PRIŠLI — ODŠLI v mesecu maju 1988

Prišli:

16. 5. 1988 **Alojz TRDIN**, Vače, Cirkuše 9, vzdrževanje;
17. 5. 1988 **Vojko MAJCEN**, Litija, Levstikova 2, transport;

Upokojitve:

3. 5. 1988 **Angela MATOZ**, Litija, Cesta zasavskega bataljona 5, vzdrževanje predpredilnice;
31. 5. 1988 **Ivan OCEPEK**, Gubčeva 4, Litija, predilnica 2. izmena;
31. 5. 1988 **Antonija MARZIDOVŠEK**, Trg na Stavbah 3, Litija, sukalnica 2. izmena;

Pismeni sporazum:

13. 5. 1988 **Anton JELNIKAR**, Cesta Dušana Kvedra 13, Litija, splošno vzdrževanje;
15. 5. 1988 **Andrej FAJDIGA**, Sobrača 4, Primskovo, transport;
15. 5. 1988 **Mojca FEMEC**, Cerovica 12, sektor vzdrževanja;
18. 5. 1988 **Jolanda JAKIČ**, Vodnikovo naselje 52, Ljubljana, splošni sektor;
31. 5. 1988 **Viktor SEMEC**, Cesta Dušana Kvedra 22, Litija, komercialni sektor;

Odhod v JLA:

15. 5. 1988 **Božidar VIDERGAR**, Valvazorjev trg 12, Litija, transport;

Smrt:

23. 5. 1988 **Franc CENKAR**, Ustje 61, Šmartno, laboratorij;
V delovni organizaciji je bilo na dan 31. 5. 1988, zaposlenih 1023 delavcev, od tega 665 žensk in 358 moških.
Od skupnega števila zaposlenih je bilo 53 mladoletnih oseb.

J. Zupančič

Upokojili so se...

V maju so se upokojili trije naši delavci.

Ivan Ocepek je bil zaposlen v Predilnici od leta 1948. Njegova delovna pot v tovarni je potekala podobno, kot delovna pot mojstrov, ki so se upokojili zadnja leta. Pričel je z opravljanjem manj zahtevnih del mazača strojev. Z leti si je pridobil izkušnje, se izpopolnjeval in izobraževal ob delu in tako napredoval. Za predelavca v predilnici je bil razporejen že leta 1963. Od leta 1970 dalje pa je opravljal delovno področje mojstra predilnice. Ob upokojitvi je dopolnil polno pokojninsko dobo.

Na poslovnem razgovoru je bila tudi **Antonija Marzidovšek**. Kot že več delavk iz proizvodnje, se je tudi ona odločila za predčasno upokojitev.

Prvič se je zaposlila v Predilnici že leta 1948. Približno osem let je delala v oddelku predilnice. V letu 1956 je zaradi preselitve cele družine zapustila tovarno in se ponovno zaposlila v letu 1965, tokrat v oddelku sukalnice. Vse do upokojitve je opravljala delovno področje previjalke.

Oba upokojenca, tov. Ocepek in tov. Marzidovškova, se svojim sodelavkam in sodelavcem najiskreneje zahvaljujeta za izročeno darilo ob upokojitvi. Celotnemu delovnemu kolektivu pa želita še veliko uspehov pri delu in predvsem, da bi nastalo gospodarsko situacijo premagali čim manj boleče.

S tov. **Matoz Angelo** se ob upokojitvi nismo pogovarjali. Našemu vabilu se žal ni odzvala.

Že v letu 1963 je pričela z delom v tovarni v oddelku predpredilnice. Vsa leta je posluževala flyerje in raztezalke. Zaradi zdravstvenih razlogov se je odločila za predčasno upokojitev.

Vsem trem upokojencem želimo še mnogo zdravih in srečnih let. Ob tovarniškem prazniku v septembru pa se zopet srečamo.

V. B.



Ivan Ocepek



Antonija Marzidovšek

POPRAVEK

V prejšnji številki Litijskega Predilca je bilo v članku »Upokojili so se« pomotoma napisano, da se je tov. Albina Dobravec invalidsko upokojila.

Pravilno je, da se je tov. Dobravčeva upokojila **starostno**.

Za napako se ji opravičujemo.

Upokojili so se

ZAHVALA

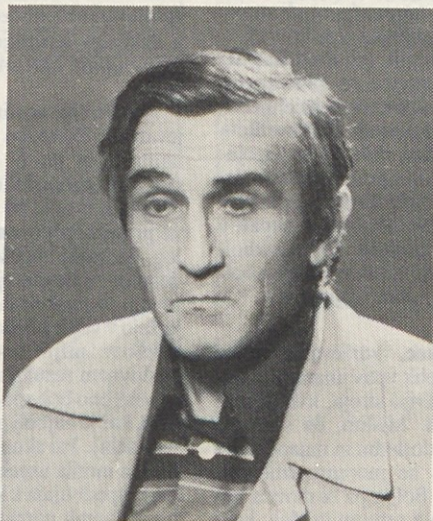
Ob nenadni smrti našega predragega

FRANCA-BRANETA CENKARJA

se iskreno zahvaljujemo delavcem in sodelavcem Predilnice Litija za vso izkazano pomoč v najtežjih trenutkih, za veliko darovanega cvetja, toplo izražene besede ob odprtem grobu in številno spremstvo na njegovi mnogo prerani, zadnji poti. Še posebna zahvala velja godbi na pihala iz Litije, ki ga je pospremila na zadnji poti.

Njegovi sorodniki

Branetu v spomin



Ko smo zvedeli, da ga ni več, kar verjeti nismo mogli, da je bil še dan pred tem med nami, pogovarjal se je z nami o delu in nalogah, ki jih bo potrebno opraviti v naslednjih dneh. Nit njegovega življenja se je pretrgala nepričakovano, ostale so neuresničene želje in neizpolnjena hotenja.

Rodil se je pred 48 leti v delavski družini, kjer so bili štirje otroci.

Predilnica ga je pritegnila že zelo zgodaj, odločil se je za študij na Srednji tehnični tekstilni šoli v Kranju. Bil je tudi predilniški štipendist.

Po končanem šolanju se je zaposlil v Predilnici, najprej kot pripravnik, kasneje pa kot mojster v sukalnici.

Po lastni želji je bil premeščen v laboratorij, kjer je opravljal dela in naloge laboranta. Zaradi njegove delavnosti in ustvarjalnosti je bil določen za pomočnika vodje laboratorija.

Bil je izredno delaven, rezultati dela so bili kmalu vidni, včasih so celo izstopali. Poseben smisel njegovemu življenju je dalo računalništvo. Na tem področju se je tudi dodatno izobraževal, vedel je, da ravno računalništvo daje človeku neslutene možnosti. Težko bo zapolniti vrzel z njegovim odhodom prav pri delu z računalniki. Želel in hotel je, da se Predilnica predvsem tehnično izpopolnjuje. Z veseljem je svoje znanje prenašal na mlajši rod, to pa je gotovo posebna kvaliteta človeka. Veliko skupin učencev je vodil po Predilnici, jih seznanjal z delovnim procesom, ki ga je sam zelo dobro poznal. Tudi na tem področju ga bomo zelo pogrešali.

Aktivno se je vključeval v samoupravne organe, bil je tudi na političnem področju soustvarjalec pri izgradnji delovne organizacije. Izbran je bil za poveljnika štaba in civilne zaščite Predilnice Litija. Uspešno je vodil vse vaje v delovni organizaciji in povezoval delo z drugimi organi v občini in republiki. Vse dane naloge je opravil vestno in odgovorno.

Svojo življenjsko energijo je podaril Predilnici, kje je bil ostal vitkan nepozaben njegov prispevek pri razvoju in napredku naše delovne organizacije.

Ljudje delamo in živimo tako, kot bi živeli večno. Naš največji slovenski pesnik je napisal: Odprta noč in dan so groba vrata, al dneva ne pove nobena pratka. Kako kruta in hkrati resnična je njegova misel se zavemo šele takrat, ko stojimo ob odprtem grobu.

Razmišljamo o kvaliteti naše preje

Na delavskem svetu, kot tudi na zboru delavcev smo obravnavali vpliv ukrepov zveznega izvršnega sveta na gospodarjenje. Seveda nas je najbolj zanimalo, kako bodo ti ukrepi vplivali na poslovanje naše delovne organizacije.

Med drugim smo ugotovili, da bo posledica le teh bistveno težja tržna situacija, tako na domačem kot tujem tržišču. Da se bomo lahko obdržali, da bomo konkurenčni, je med drugim nujno potrebno, da izboljšamo kvaliteto svojih izdelkov.

Kaj pa kvaliteta pravzaprav sploh je? To je več lastnosti izdelka ali storitve, ki se nanašajo na zmožnost zadovoljive določenih potreb in želja kupca oziroma potrošnika.

Cilj določene kvalitete izdelkov in storitev je torej zadovoljitev potrebe in želje potrošnika oziroma trga.

Ker pa potrebe in želje trga niso enake, niti stalne, so tudi merila kvalitete spremenljiva. Torej je nesporno, da je tudi kvaliteta tržna kategorija.

Zato ni cilj proizvajalcev zagotoviti absolutno najboljšo kvaliteto, temveč kvaliteto, ki je najboljša za zadovoljitev potreb in želja kupca, potrošnika.

V delovni organizaciji so različni faktorji, ki vplivajo na kvaliteto:

- človeški potencial
- stopnja tehnološke razvitosti
- proizvodna oprema
- surovine in material.

Tržišču moramo torej ponuditi kvaliteto, ki zadovoljuje zahteve trga, ob najboljšem izkoristku zgoraj navedenih faktorjev.

Proizvodni cikel se običajno prične s kupcem, to je z analizo, ki naj ugotovi potrebe in pripravljenost kupca do izdelka.

Pomemben faktor uspešnosti poslovanja delovne organizacije je izbira najprimernejšega nivoja kvalitete izdelkov. Poleg tega se zaradi neodgovarjajoče kvalitete izdelkov zmanjša produktivnost, zvečajo pa se stroški proizvodnje.

Sloves delovne organizacije o dobri ali slabi kvaliteti njenih izdelkov ali storitev ni nikoli stvar slučajnosti temveč je odraz faktorjev, ki vplivajo na kvaliteto izdelkov. Le ti pa so odnos zaposlenih do svojega dela, delovne izkušnje, izobrazba, organizacija dela v delovni organizaciji, odnos samoupravnih in poslovnih organov do kvalitete, stimulacija zaposlenih po kvaliteti njihovega dela, nenazadnje pa tudi stopnja razvitosti tehnologije, sposobnost strojev, materiala in surovine pa tudi razne finančne in uvozne omejitve.

Skratka, tudi uspešnost poslovanja naše delovne organizacije je v veliki meri odvisna od nivoja kvalitete izdelkov, ki jih nudimo tržišču. Prav gotovo imamo vsi zaposleni na delno izboljšanje le te vsaj delni oz. posredni vpliv.

Ker pa je potrebno, da o vseh problemih, ki nas težijo, razmišljamo, jih razrešujemo je nujno potrebno, da jih pred tem zaznamo.

Kako pa lahko posamezni delavci s svojim delom vplivajo na kvaliteto naših izdelkov, smo povprašali de-

lavce iz naše delovne sredine. Izbrani niso bili naključno. Zanimalo pa nas je tudi, kako bi s svojim delom lahko izboljšali kvaliteto izdelkov oz. vplivali na izboljšanje kvalitete. Torej smo postavili vsem enaka vprašanja.

Stališča, smernice in predloge ukrepov naših strokovnjakov smo že večkrat slišali in smo tudi o njih več ali manj seznanjeni.

Kako pa o tem razmišljamo ostali, ki smo nekoliko odmaknjeni od vsakodnevnih obravnavanj tovrstnih problemov, pa vendar s svojim delom pogojujemo dobro oz. slabo kvaliteto izdelkov, lahko razberemo iz odgovorov, na zastavljeni vprašanji: ALI S SVOJIM DELOM LAHKO VPLIVATE NA KVALITETO IZDELKOV, PREJE? in KAKO BI S SVOJIM DELOM LAHKO PRIPOMOGLI K IZBOLJŠANJU KVALITETE?

Nekateri izmed anketirancev so odgovorili, da na kvaliteto preje nimajo vpliva, nekateri pa o tem niso hoteli razpravljati. Imena teh ne bomo objavili. Objavljamo pa odgovore, ki so zanimivi, iz katerih lahko razberemo, da so med nami tudi takšni delavci, ki se zavedajo svoje odgovornosti, nenazadnje tudi svojega vpliva na kvaliteto izdelkov.

Matjaž Premk, ključavničar II: »Imam. Popravljamo pokvarjene strojne dele, po potrebi pa izdelujemo nove in prav gotovo je tudi kvaliteta končnih izdelkov, naše preje, pogojena s kvalitetenim opravljanjem mojega dela. Stroj teče normalno, nemočno in ne povzroča raznih napak v proizvodnem procesu. Tudi na izboljšanje kvalitete lahko vplivam z boljimi, kvalitetnejšimi varjenjem.«

Sašo Remec, vzdrževalec strojev II: »Imam. Velik vpliv imamo s kvalitetenim nastavitvijo stroja, kvalitetnim vzdrževanjem. Mislim, da smo pri svojem delu dosledni in natančni, da bistveno niti ne moremo izboljšati svojega dela. Boljša pa bi morala biti tudi preskrba z rezervnimi deli, kajti le ti največkrat pomenijo ključni problem. Reklamacij zaradi napak stroja

oz. slabega vzdrževanja v predilnici do sedaj ni bilo.«

Marija Tišler, operater: »S svojim delom, to je obračunavanjem OD, na samo kvaliteto naših izdelkov ne morem vplivati. Seveda pa se trudim, da delo, ki ga opravljam, kar se da najboljše opravim.«

Marjan Keše, mojster v previjalnici: »Lahko odgovorim, da vsak delavec v proizvodnji vpliva na kvaliteto, seveda pa je to odvisno od dela, ki ga posameznik opravlja. Mojster previjalnice vsekakor vpliva na kvaliteto izdelkov in to na dva načina. Prvo je kontrola enojne warkops preje, ki prihaja iz predilnice. Že tu se najdejo nepravilnosti kot naprimer narobe signirana preja, preveč naloženi kontejnerji oz. kovinske posode, nepravilno etikirana preja in podobno. Naša naloga je tudi kontrola zlaganja preje po kvalitetah in datumih (bombaž).«

In kako bi s svojim delom kvaliteto izboljšali? To pa je samo neposredno delo na strojih, kjer s pravilno nastavitvijo vplivamo na kvaliteto in izgled izdelka. Vsak mojster se trudi s svojim delom zagotoviti, da so stroji uravnani po tehnoloških predpisih, to pa je tudi garancija za kvaliteto. Seveda pa ob menjavi kvalitete na stroju moje delo še ni zaključeno, kajti še vedno sledi kontrola končnega izdelka, naj si bo izgled velikosti navitka, pa tudi ostale nepravilnosti, ki se pojavljajo zaradi strojnih napak posluževalca-ke. Nenazadnje pa moramo upoštevati tudi opozorila in zapažanja delavcev, ki delajo na strojih in na nepravilnosti hitro in strokovno ukrepati.«

Ani Povše, analitik dela in nagrajevanja: »Posredno lahko. Jasno je namreč, da je cilj vsakega delavca čim višji osebni dohodek oz. čim boljše nagrajevanje po delu. Tega pa še ne prinaša točkovna ocena del in nalog. Se manj zadošča za motivacijo delavca za doseganje optimalnih delovnih in poslovnih rezultatov, ki se kažejo v višjih učinkih, boljši kvaliteti izdelkov, nižjih stroških in boljšem poslovnem rezultatu. V vsaki sredini je potrebno bolj spodbujati predvsem tisto, kar je najbolj pereče (npr. kvaliteta dela). Vsi skupaj moramo iskati takšna merila uspešnosti delavcev, ki bodo spodbujala k konkretni odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti.«

Terezija Rozina, predica: »Delno, s pravilnim vezanjem niti in pa red-

nim čiščenjem stroja. Paziti pa moram tudi na pravočasno snemanje, da ni podstutih navitkov. V glavnem pa na kvaliteto ne morem vplivati, kajti največkrat so napake že v predpreji, le te pa ne morem izboljšati. Na kvaliteto pa vpliva tudi klima, tudi na to sama nimam nobenega vpliva. Sama pa vem, da moram delati vestno in pravilno. Prepričana sem, da pravilno vezem, v kolikor pa se dogodi, da so navitki podstuti sama opazim in to napako odpravim. Na to moramo biti predice izredno pozorne in to od nas zahtevajo nadrejeni.«

Mirko Dobravec, vodja splošnega vzdrževanja: »Delno imam. Nesporno je, da mora biti stroj brezhibno pripravljen za pogon. Smatram, da bi bilo potrebno tremeljito analizirati vzroke napak in nato pristopiti k doslednemu odpravljanju teh. Pri vsakem večjem popravilu ob zagonih bi bilo potrebno takoj ugotoviti, če je delovanje stroja prilagojeno zahtevam. Naše delo mora biti ustrezno veljavnim standardom, normativom. V tej situaciji pa je seveda potreben še dodaten napor nas vseh, da svoje delo najboljše opravimo.«

Jani Savinšek, vzdrževalec čistilnih in mikalnih strojev: »Imam. Z dobrim in kvalitetnim delom. Delo vzdrževalcev je odvisno od zaloge rezervnih delov (obloge za mikalnice) in če teh ni, stroj začasno usposobimo, v kolikor lahko. V tem primeru pa seveda kvaliteta ni takšna, kot bi morala biti. Prepričan sem, da je vzdrževanje strojev v okviru danih možnosti v redu.«

Stane Okorn, pomočnik skladgot. izdelkov: »Delno imam. S pravilnim skladiščenjem, ki pa je pogojeno tudi z ustrezno prostorsko rešitvijo. Dokler bo preja na prostem in neustrezno skladiščena, seveda ob upoštevanju dejanskega stanja, bo seveda tudi delni vpliv na kvaliteto v negativnem smislu. Če bo zaloga manjša, bom lahko tudi svoje delo kvalitetnejše opravil.«

Iz ankete, ki smo jo opravili lahko povzemamo, da nekateri med nami le razmišljajo o svojem delu ki ga opravljajo in tudi čutijo odgovornost do svojega dela. Žal pa smo vsi trdno prepričani, da je naše delo najboljše opravljeno, zato skoraj nihče ne prične iskati vzrokov slabega dela oz. rezultatov pri sebi. Toda prej ko slej se bomo morali vsi v proizvodnem procesu zavedati, da je tudi dobra kvaliteta naših izdelkov, preje, pogojena z našim delom. Vsi, prav vsi smo tu zato, da proizvodni proces nemoteno teče, da so zastavljeni cilji realizirani.

Torej prodreti bo morala trditve, da morabiti vsak delavec odgovoren za svoje delo in tako tudi čutiti in delati. Če bo ta proces prisoten v celotni verigi, rezultati prav gotovo ne bodo izostali.

Namen tega prispevka ni kakršna koli analiza, temveč med nami vzpodbuditi zanimanje in potrebo po tovrstnem razmišljanju, da vsi svoje delo kar najboljše tudi v resnici opravimo.

Upam, da nam bo to uspelo! Kaj pa menite vi?

Vlasta Grom



Poškodbe v mesecu maju

Značilna poškodba se je pripetila v predilnici in sicer predici Ani Povše. Ko je odpirala vratca pneumafila na prstančnem stroju, so ji vratca padla na noge in jo poškodovale. Postavljena se vprašanje, kako se lahko zgodi, da so vratca brez tečajev?

Naslednja poškodba je bila v predpredilnici. Janez Dragar je na rahljalniku 5 A čistil trgalni valj. Takrat je sodelavec pognal stroj, rahljalni valj pa je delavcu poškodoval roko. K sreči poškodba ni bila težka. Pri ugotavljanju vzrokov za to poškodbo je bilo ugotovljeno, da varnostni ukrepi niso bili izvedeni in sicer:

— na vklopno stikalo ni bila obešena tablica »Ne vključuj, delo na stroju«, ki jo je treba obesiti ob popravilih in čiščenju

— varnostno končno stikalo, ki ob odprtih vratcih preprečuje vklop stroja, ni delovalo.

Iz teh dveh poškodb je jasno razvidno, da redno in kvalitetno vzdrževanje strojev zagotavlja tudi večjo varnost posluževalcem. Vedno pa tudi opozarjamo, da je treba pri čiščenju in popravilih strojev dosledno upoštevati varnostne ukrepe.

Razmišljati o ukrepih po poškodbi je ponavadi prepozno.

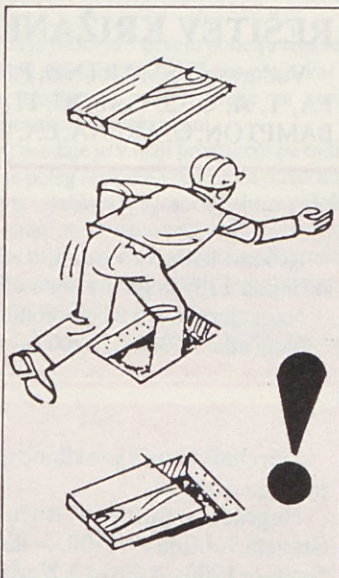
Poškodovale se je Nevis Resznikov in sicer jo je na dvojilki v sredinec desne roke zadela premikajoči vođilec in ji ga poškodoval.

Pri demontaži ventilatorja na liniji LTG je Metodu Lovsetu elektromotor pritisnil kazalec desne roke ob ohišje ventilatorja in mu ga poškodoval.

Pri prenosu transportnega vozička po stopnicah se je Vojko Cvetkovič spotaknil, rob vozička pa ga je udaril v predel ledvic.

Greto Urbanijo je pri pobiranju pometa, ko se je sklonila, močno uščipnilo v hrbtenici, zaradi česar je bila v bolniškem staležu.

Andrej Krhlikar



VOZNI RED

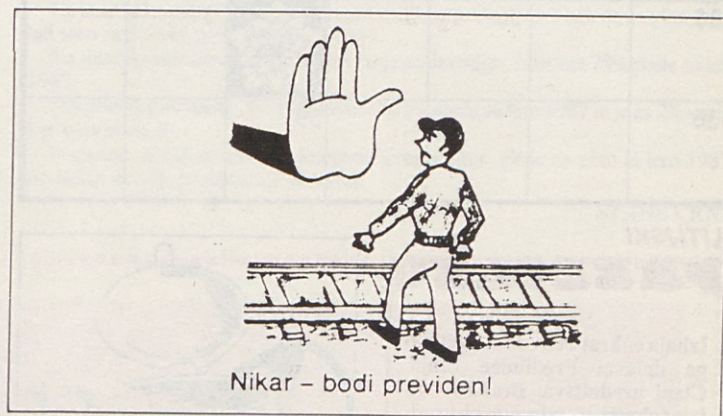
Velja od 29. 05. 1988 do 27. 05. 1989

POSTAJA LITIJA

Ochod iz LITIJE	Prihod v LJUBLJANO	Ochod iz LJUBLJANE	Prihod v LITIJO
04.41B	05.15	03.40	04.10
04.55B	05.30	04.30	05.02
05.10	05.45	05.00B	05.32
05.40A	06.15	05.40A	06.12
06.05B	06.40	06.30	07.02
06.41	07.15	08.40	09.12
07.00B	07.35	09.40	10.12
07.30	08.05	10.40	11.12
08.30	09.05	11.40B-D	12.12
09.30	10.05	12.40	13.12
10.30A	11.05	13.40	14.12
11.30	12.05	14.05B	14.37
12.30	13.05	14.25	14.56
13.30B-D	14.05	14.40B	15.12
14.30	15.05	15.15B	15.48
15.30B	16.05	15.40	16.12
16.30	17.05	16.30F	17.02
17.30	18.05	16.50	17.22
18.30	19.05	17.40	18.12
19.01C	19.35	18.40	19.12
19.30	20.05	19.40	20.12
19.54E	20.25	20.40	21.12
20.25C	21.00	22.40	23.12
20.30	21.05		
22.30	23.05		

OPOMBE:

- A - Vlaki vozijo samo ob delavnikih
- B - Vlaki ne vozijo ob sobotah, nedeljah in praznikih
- C - Vlaki vozijo samo ob nedeljah, razen 03. 07. 1988, 01. 01.; 30. 04. 1989 vozi pa še 04. 07.; 30. 11. 1988, ter 02. 01. in 02. 05. 1989
- D - Vlak ne vozi od 01. 07. 1988 do 31. 08. 1988
- E - Vozi ob nedeljah razen 03. 07.; 27. 11. 1988, 01. 01. in 30. 04. 1989 vozi pa še 04. 07.; 30. 11. 1988, 03. 01.; 27. 04. in 02. 05. 1989
- F - Vozi ob petkih razen 22. 07. 1988 vozi pa še 21. 07. 1988 in 26. 04. 1989

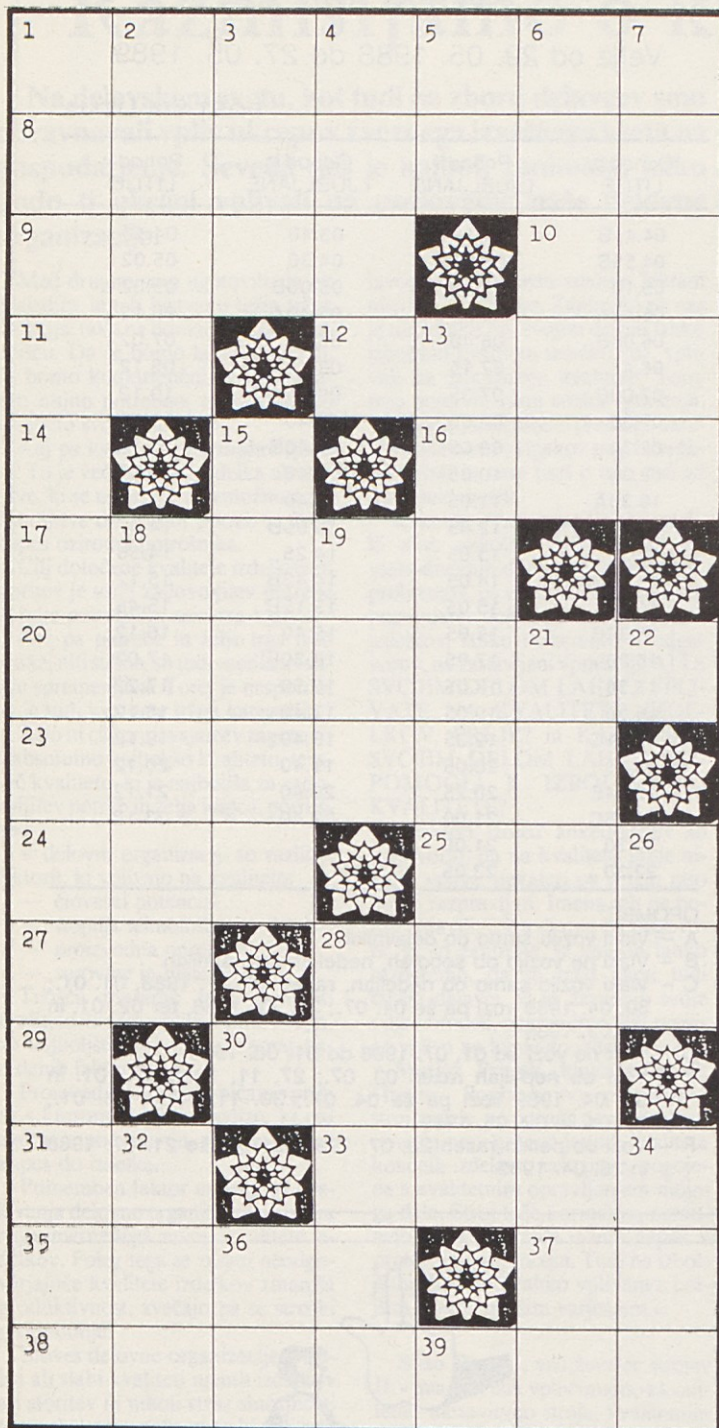


Dežurne prodajalne ob sobotah v Litiji v II. polletju 1988

Prodajalna	Julij					Avgust				September			Oktober				November			December							
	2.	9.	16.	23.	30.	6.	13.	20.	27.	3.	10.	17.	24.	1.	8.	15.	22.	29.	5.	12.	19.	26.	3.	10.	17.	24.	31.
Emona, Prehrana } SP pri banki, Mercator	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
SP Graška Dobrava, Mercator } SP, Centromerkur	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X
SP, Rozmanov trg, Mercator } KZ Litija (pri cerkvi)	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-

Opomba: X pomeni dežurni prodajalni (prodajalni sta odprti do 18.00 ure).

NAGRADNA KRIŽANKA



VODORAVNO: 1. senčnica, 8. monaški knez, 9. žensko ime, 10. Ivan Zajc, 11. Dragiša Lapčević, 12. črpalka krvnega obtoka, 14. avtomobilska oznaka Italije, 15. kisik, 16. ime rasista Smitha, 17. glavno mesto Nigerije, 20. reka v Severni Ameriki — slapovi, 23. del fotografskega aparata, 24. centralne notranje in instalacije, 25. znamka nemških avtomobilov, 27. Albert Einstein, 28. del knjige, 29. jod, 30. ime lutkarja Simončiča, 31. zadnji in prvi samoglasnik, 33. delovna organizacija v Ljubljana-Polju, 35. vojaški pratež, 37. avtomobilska oznaka Turčije, 38. rt. v Kaliforniji.

NAVPIČNO: 1. obrat, kjer izdelujejo niti iz jutinih vlaken, 2. angleški plemič, 3. kraj pri Innsbrucku (fon.), 4. kraj v jv. Avstriji, 5. olimpijske igre, 6. vrsta fotografskega aparata, 7. sivkasta, krhka, zelo strupena prvina, 13. prostor za risanje, 15. japonsko mesto, 18. francoska reka, 19. reka na Borneu, 21. angleški slikar in pesnik (1828—1882), 22. avtomobilska oznaka Avstrije, 26. U Thant, 28. poulično glasbilo (množ.), 30 dušik, 32. kraj na severu Konga, 34. nadav, 36. Edo Glavič, 39. Sever.

REŠITEV KRIŽANKE 5/1988

Vodoravno: ŠMARTNO, PACIFIK, OSAT, MR, RT, LAFA, T, A, OAS, NALOG, ITAČANI, RIBERA, IKA, IKS, BAMPTON, O, ARENA, LA, UMCŽ, OVES, UE, VELIK, N.

Rešeno križanko oddajte najkasneje do 5. julija 1988 v skrinjico Litijskega predilca ali pošljite na uredništvo.

Nagrajene bodo tri izžrebane in pravilno rešene križanke. Nagrade: 2500.—, 2000.— in 1500.— din.

Izžrebali smo tri pravilno rešene križanke iz 5. številke Litijskega predilca.

Nagrade prejmejo: 1. Bučar Bogdan, Cesta komandanta Staneta 9, Litija — 1500.— din, 2. Bizjak Blanka, Ponoviče, Sava — 1000.— din in 3. Verbajš Magda, Trg na Stavbah 10 Litija — 700.— din.

LITIJSKI PREDILEC

Izhaja enkrat mesečno. Izdajajo ga delavci Predilnice Litija. Člani uredništva: Branko Bizjak (glavni in odgovorni urednik), dipl. ing. Andrej Štritof, dipl. ing. Mirko Dolinšek, Nada Jarm, Marjan Sonc in Vlasta Grom. Fotografije: Branko Bizjak in Marijan Šušteršič. Oblikovalec in tehnični urednik: Drago Pečenik. Številka telefona: (061) 881-411 int. (76). List dobijo člani delovne organizacije in upokoenci brezplačno na dom. Priprava za tisk: DIC-TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: Aleksander Jovanovič, Litija. Naklada 1700 izvodov.



Čisto okolje — vir zdravja.



Preventiva v cestnem prometu